

## **Bankkonto til UE-bedrifter**

### **- en veiledning til banken**

#### ***Bakgrunn***

Mange skoler satser på entreprenørskap. Gjennom entreprenørskap i utdanningen skal elever og studenter forstå betydningen av verdiskaping og lære om nærings- og arbeidslivets vilkår. Når elevene starter bedrift i ungdomsskolen, kalles disse for **elevbedrifter**, i videregående skole er benevnelsen **ungdomsbedrifter**. **Studentbedrifter** etableres på fagskole, høyskole og universitetsnivå.

Hensikten med metoden (*elev-, ungdoms- og studentbedrifter*) (UE-bedrifter) er også å fremme elevenes/studentenes etableringslyst. Elevene/studentene opplever gjennom et skoleår hva det innebærer å starte, drive og avvikle en bedrift innenfor trygge rammer. Som veiledere for elevene og studentene benyttes både skolens lærere/forelesere og ulike samarbeidspartnere fra det lokale næringsliv. Mange banker engasjerer seg aktivt i arbeidet med entreprenørskap i skolen.

Ungt Entreprenørskap (UE) er en landsdekkende organisasjon med lokale organisasjoner i alle fylker og er en pådriver i arbeidet med entreprenørskap i skolen. Det vises til nærmere omtale på organisasjonens hjemmeside, [www.ue.no](http://www.ue.no).

Denne veiledningen gjelder elev-, ungdoms- og studentbedrifter som kontakter banken for å opprette en bankkonto. Et sentralt spørsmål i den forbindelse er adgangen til å opprette og disponere en bedriftskonto når elevene er umyndige.

#### ***Elev- og ungdomsbedrifter styres av mindreårige***

Som kjent setter vergemålsloven forbud mot at en mindreårig selv foretar rettslige handlinger, vergemålsloven (vml) § 9.

Loven gjør imidlertid unntak for såkalte frie rådighetsmidler, altså midler som den umyndige selv har tjent etter fylte 15 år eller som noen har latt den mindreårige få til fri rådighet (vml § 12). Mindreårige har imidlertid etter finansavtaleloven § 4-52 rett til selv å inngå avtale om åpning av konto for frie rådighetsmidler og selv disponere konto med slike midler. For mindreårige som ikke har fylt 15 år, må det foreligge samtykke fra verge for å inngå avtale om bankkonto.

Det er ønskelig å anse UE-bedriften som en juridisk enhet og at økonomiske midler og eventuelle kontoer tilhører UE-bedriften.

En UE-bedrift er organisert formelt med vedtekter, valgte organer mv. En UE-bedrift må dermed kunne anses som en juridisk enhet slik at enhetens organer også er kompetente til å gi bestemte personer fullmakt til å representanter enheten og inngå avtaler på dens vegne. Det er videre sikker rett at også mindreårige personer kan gis fullmakt til å disponere på vegne av fullmaktsgiver. Det forutsettes selvsagt at fullmaktsgiver har rettslig handleevne. UE-bedriften kan i så fall gjennom sine vedtektsbestemte organer kunne beslutte at bestemte personer (for eksempel mindreårige som deltar i bedriften) skal kunne opprette konto og inngå avtale om kort og nettbank for bedriftens midler.

For ungdomsbedrifter i videregående skole og studentbedrifter på høyskole og universitet er det etablert en ordning der elevene/studentene selv registrerer UE-bedriften i Brønnøysundregistrene (i Enhetsregisteret under kategorien "ANNA"). Registreringen starter på <http://www.ungdomsbedrift.no> eller [www.studentbedrift.no](http://www.studentbedrift.no) og elevene/studentene ledes automatisk videre til Altinn for å fullføre registreringen i Brønnøysundregistrene. Når registreringen er fullført, får hver enkelt UE-bedrift en registerutskrift med sitt unike organisasjonsnummer fra Brønnøysundregistrene.

Elev- og ungdomsbedrifter faller inn under definisjonen av veldedige og allmenntilgitt institusjoner og er ikke næringsdrivende virksomhet. Bedriftene stiftes ved søknad under kontroll av fylkene, skolen og lærer. Bedriftene opprettes etter en ordning som basert på samarbeid mellom fylkene, Brønnøysundregistrene, Skatteetaten og Ungt Entreprenørskap. Reglene har begrensninger slik at man ikke kan ta opp lån/sette seg i gjeld, omsetningstak, begrensninger på bruk av overskudd (brukes til sosiale formål o.l.) og regler om lønn.

Elevbedrifter (i ungdomsskolen) vil få en såkalt *Bedriftsattest* utstedt av Ungt Entreprenørskap. Attesten inneholder opplysninger om skole, klasse, andelskapital, forretningsidé, mentor, lærer og styremedlemmer og deres funksjon i bedriften. Bedriftsattesten har ikke noe formell juridisk status, men viser hvordan bedriften er registrert hos Ungt Entreprenørskap.

### ***Rutiner for åpning av bankkonto***

Dette er et forslag til rutiner for opprettelse av konto, kontohold og avvikling av konto for UE-bedrifter. Rutinene skal blant annet hindre unødvendige forsinkelser med kontoetableringen.

Rutinene tar utgangspunktet i de rutiner som gjelder for ordinære bedrifter, men det er gjort noen tilpasninger for å imøtekomme UE-bedriftenes behov. Det er for øvrig et mål at ikke vergene eller lærer/skolen skal stå som eier av kontoen.

### ***A) Rutiner for åpning av bankkonto for elevbedrifter***

Ved åpning av konto må ungdommene ha:

- **Elevbedriftens vedtekter**
- **Bedriftsattest** fra Ungt Entreprenørskap
- **Avtale med ansvarlig lærer**
- **Legitimasjon** for alle elevene som skal signere/undertegne kontoavtalen

Elevbedrifter blir ikke registrert i Enhetsregisteret med eget organisasjonsnummer. Som erstatning må elevbedriften benytte bedriftsattest fra Ungt Entreprenørskap. Når de får godkjent registrering av elevbedriften får de en bedriftsattest med unikt registreringsnummer Dette er likestilt med utskrift fra enhetsregisteret og gir de samme juridiske rettighetene som ungdomsbedrifter og de samme mulighetene til å etablere bankkonto.

Fordi elevbedrifter (på ungdomsskoletrinnet) ikke er registrert i Enhetsregisteret, betyr det at banken må benytte et konstruert («fiktivt») kundenummer, eventuelt en av elevenes fødselsnummer som kundenummer. Om den dokumentasjonen banken ber om kan for øvrig sies følgende:

***Elevbedriftens vedtekter*** vil normalt være i samsvar med en mal utarbeidet av Ungt Entreprenørskap. Malen inneholder blant annet bestemmelse om at to av styrets medlemmer i fellesskap kan opptre på vegne av bedriften i forretningsforhold", altså har signaturrett. Det er de som er signaturberettiget etter vedtektene som bør inngå kontoavtalen.

**Bedriftsattesten**, utstedt av Ungt Entreprenørskap, inneholder opplysninger om bedriften, blant annet bedriftsnavn og forretningsside, hvilken skole og lærer som er involvert, og stiftelsesdato.

**Avtale med ansvarlig lærer for elevbedriften** er inngått mellom læreren, elever og Ungt Entreprenørskaps. Her fremgår det hvilke oppgaver og ansvar lærer har.

**Legitimasjonen** skal oppfylle kravene i hvitvaskingsloven. Dette vil normalt være

- Nasjonalt ID-kort
- Pass

NB: Skolebevis regnes ikke som gyldig legitimasjon

**Eventuell tilleggsdokumentasjon: Bekreftelse fra verge eller lærer at innskuddsmidlene er frie rådgivningsmidler.**

## **2) Kontovilkår og disposisjoner på konto**

Kontoavtalen må signeres av de elever som etter vedtektene er signaturberettigede. Lærer (kontaktperson) skal ikke behøve å signere. Selv om det antas at bedriften er en juridisk enhet og til og med registrert i Enhetsregisteret bør banken vurdere om man for elevbedrifter heller bør benytte forbrukervilkårene. Det må på vanlig måte noteres hvem som skal kunne disponere kontoen. Det anbefales at to elever må være sammen om å disponere. Ved bruk av betalingskort vil det nødvendigvis være en som alene kan disponere dette. Skal andre enn de som har inngått kontoavtalen disponere, må disponentene også legitimere seg i samsvar med hvitvaskingsloven.

Banken bør nøye vurdere hvilke betalingstjenester elevbedriften skal kunne benytte og om det skal være noen særlige maksimalgrenser for de forskjellige betalingsinstrumenter.

## **3) Avslutning av konto:**

Det er forutsatt at bedriften skal avvikles og kontoen gjøres opp før skoleåret avsluttes. Dette betyr at også bankkontoen må gjøres opp. Det er normalt de samme personene som disponerer kontoen som må kunne sørge for at dette skjer. Etter malen til vedtekter som Ungt Entreprenørskap har utarbeidet (se [www.elevbedrift.no](http://www.elevbedrift.no)), skal Ungt Entreprenørskaps fylkeskontor kunne overta midlene dersom elevbedriften ikke gjør opp kontoen. Dette forholdet bør være klart kommunisert til elevene, for eksempel ved at det tas inn i kontoavtalen med elevbedriften, eller at banken gjør elevene/læreren oppmerksom på forholdet før overføringen til Ungt Entreprenørskap skjer.

# **B) Rutiner for åpning av bankkonto for ungdomsbedrifter**

## **1) Åpning av konto**

Ungdomsbedriften må være ferdig registrert og ha fått organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret før elevene oppsøker banken. Det er kun elevene som har signaturrett som trenger å møte i banken. Kontoavtalen i banken signeres av de elevene som har signaturrett (dvs. de elevene som står oppført i ungdomsbedriftens vedtekter under §4c).

Ved åpning av bankkonto for ungdomsbedrift, må elevene fremvise følgende i banken:

- Ungdomsbedriftens vedtekter
- Registerutskrift fra Enhetsregisteret

- Legitimasjon for elevene som har signaturrett
- (Avtale med ansvarlig lærer)

**Ungdomsbedriftens vedtekter** er en mal utarbeidet av Ungt Entreprenørskap. Malen inneholder blant annet bestemmelse om at to av styrets medlemmer i fellesskap har signaturrett. Det er de elevene som er signaturberettiget etter vedtektene som kan inngå kontoavtalen. Noen banker anser det som unødvendig at vedtektene fremlegges fordi det fremgår av utskriften fra Enhetsregisteret hvem som har signaturrett.

**Registerutskrift fra Enhetsregisteret** er som en ordinær enhetsregisterutskrift. Opplysningene er også tilgjengelig på [www.brreg.no](http://www.brreg.no) ved å søke under "Finn virksomhet".

**Legitimasjonen** skal oppfylle kravene i hvitvaskingsloven. Dette vil normalt være

- Pass
- Nasjonalt ID-kort
- Norsk førerkort

**Avtale med ansvarlig lærer for ungdomsbedriften** er inngått mellom læreren og Ungt Entreprenørskaps fylkesorganisasjon. Her fremgår det hvilket ansvar lærer har. Noen banker anser det som unødvendig at læreravtalen fremlegges.

## 2) Kontovilkår og disposisjoner på konto

Kontoavtalen må signeres av de elever som etter vedtektene er signaturberettigede. Lærer skal ikke behøve å signere.

Det må på vanlig måte noteres hvem som skal kunne disponere kontoen. Det anbefales at to elever må være sammen om å disponere. Ved bruk av betalingskort vil det nødvendigvis være en som alene kan disponere dette. Skal andre enn de som har inngått kontoavtalen disponere, må disponentene også legitimere seg i samsvar med hvitvaskingsloven.

Banken bør nøye vurdere hvilke betalingstjenester ungdomsbedriften skal kunne benytte og om det skal være noen særlige maksimalgrenser for de forskjellige betalingsinstrumenter.

## 3) Avslutning av konto:

Det er forutsatt at ungdomsbedriften skal avvikles og kontoen gjøres opp før skoleåret avsluttes. Dette betyr at også bankkontoen må gjøres opp. Det er normalt de samme personene som disponerer kontoen som må sørge for at dette skjer. Ungt Entreprenørskaps fylkesorganisasjon skal kunne overta midlene dersom ungdomsbedriften ikke gjør opp kontoen. Dette forholdet bør være klart kommunisert til elevene, for eksempel ved at det tas inn i kontoavtalen med ungdomsbedriften, eller at banken gjør elevene oppmerksom på forholdet før overføringen til Ungt Entreprenørskap skjer.

## C) Rutiner for åpning av bankkonto for studentbedrifter

### 1) Åpning av konto

Ved åpning av konto må studentene ha med i banken:

- **Studentbedriftens vedtekter**
- **Legitimasjon** for alle studentene som skal signere/undertegne kontoavtalen
- **Utskrift fra Enhetsregisteret.**

**Studentbedriftens vedtekter** er en mal utarbeidet av Ungt Entreprenørskap. Malen inneholder blant annet bestemmelse om at to av styrets medlemmer i fellesskap har signaturrett. Det er de studentene som er signaturberettiget etter vedtektene som kan inngå kontoavtalen.

**Registerutskrift fra Enhetsregisteret** er som en ordinær enhetsregisterutskrift. Opplysningene er også tilgjengelig på [www.brreg.no](http://www.brreg.no) ved å søke under "Finn virksomhet".

**Legitimasjonen** skal oppfylle kravene i hvitvaskingsloven. Dette vil normalt være

- Nasjonalt ID kort
- Pass
- Norsk førerkort

## **2) Kontovilkår og disposisjoner på konto**

Kontoavtalen må signeres av studentene som etter vedtektene er signaturberettigede.

Det må på vanlig måte noteres hvem som skal kunne disponere kontoen. Det anbefales at to studenter må være sammen om å disponere. Ved bruk av betalingskort vil det nødvendigvis være en som alene kan disponere dette. Skal andre enn de som har inngått kontoavtalen disponere, må disponentene også legitimere seg i samsvar med hvitvaskingsloven.

## **3) Avslutning av konto:**

Det er forutsatt at bedriften skal avvikles og kontoen gjøres opp innen ett år etter at studentbedriften er registrert. Dette betyr at også bankkontoen må gjøres opp. Det er normalt de samme personene som disponerer kontoen som må kunne sørge for at dette skjer. Etter malen til vedtekter som Ungt Entreprenørskap har utarbeidet, skal Ungt Entreprenørskaps fylkeskontor kunne overta midlene dersom studentbedriften ikke gjør opp kontoen. Dette forholdet bør være klart kommunisert til studentene, for eksempel ved at det tas inn i kontoavtalen med studentbedriften, eller at banken gjør studentene oppmerksom på forholdet før overføringen til Ungt Entreprenørskap skjer.

Med vennlig hilsen

**Finans Norge**